

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012. Această traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea referințele cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul prezentului document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Notă informativă privind jurisprudența Curții nr. 128

Martie 2010

Cudak c. Lituaniei - 15869/02

Hotărâre din 23.3.2010 [MC]

Articolul 6

Procedură civilă

Articolul 6-1

Acces la instanță

Aplicarea imunității de jurisdicție a statului referitor la o acțiune pentru concediere abuzivă intentată de angajata unei ambasade: *violare*

Drepturi și obligații cu caracter civil

Acțiune privind concedierea abuzivă intentată de o angajată a unei ambasade: *articolul 6 aplicabil*

În fapt – În noiembrie 1997, dna Cudak, resortisantă lituaniană, a fost angajată de către ambasada Republicii Polonia la Vilnius în calitate de secretară-recepționistă. În 1999, aceasta a sesizat ombudsmanul lituanian pentru egalitatea de șanse printr-o cerere în care afirma că a fost hărțuită sexual de către unul din colegii săi de sex masculin. Deși ombudsmanul a hotărât că aceasta într-adevăr a fost victima unei hărțuiri sexuale, ambasada a concediat-o pentru absență nemotivată de la serviciu. Considerând că angajatorul reclamantei beneficia de imunitate de jurisdicție a statelor, instanțele lituaniene s-au declarat incompetente pentru a examina acțiunea pentru concediere abuzivă introdusă de reclamantă. Curtea Supremă a Lituaniei a considerat că reclamanta exercita atribuții de serviciu public în cadrul activității sale la ambasadă și din denumirea funcției sale se poate concluziona că funcțiile cu care aceasta a fost investită, facilita într-o oarecare măsură exercitarea suveranității de către Republica Polonia, ceea ce justifica aplicarea regulii de imunitate a statelor.

În drept – Articolul 6 § 1: a) *Excepție preliminară* – Curtea respinge excepția preliminară a Guvernului pârât, potrivit căruia reclamanta ar fi putut să conteste

concedierea sa în fața instanțelor poloneze. Ea relevă că articolul 35 § 1 din Convenție nu vizează în principiu, decât căile de recurs puse la dispoziția reclamantului de către statul pârât. Curtea consideră că în orice caz, chiar a presupune că teoretic ar fi posibil pentru reclamantă să sesizeze instanțele poloneze, recursul în cauză nu era nici accesibil, nici efectiv din moment ce este o resortisantă lituaniană, angajată în Lituania în cadrul unui contract reglementat de dreptul lituanian, aceasta ar fi întâmpinat dificultăți practice serioase pentru a-l exercita.

b) Aplicabilitatea – După examinarea faptelor cauzei, Curtea consideră că statutul de funcționar public al reclamantei nu o privează de protecția articolului 6. Pentru ca o asemenea excludere să se aplice trebuie să fie îndeplinite două condiții: dreptul intern a statului în cauză trebuie să excludă în mod expres accesul la un tribunal pentru funcția sau categoria de salariați în cauză și această derogare trebuie să se bazeze pe motive obiective legate de interesul statului (a se vedea *Vilho Eskelinen și alții c. Finlandei* [Marea Cameră], nr.63235/00, 19 aprilie 2007, Nota informativă nr.96). Totuși, a presupune că decizia *Vilho Eskelinen* poate fi aplicată în speță (ceea ce nu este sigur din moment ce aceasta se referea la relația dintre stat și proprii funcționari), nu poate fi susținut în mod rezonabil că cea de a doua condiție menționată mai sus este îndeplinită în cazul reclamantei, a cărei funcții nu puteau da naștere unor „motive obiective legate de interesul statului”. Din moment ce excluderea nu era aplicabilă și acțiunea introdusă de reclamantă în fața Curții Supreme a Lituaniei urmărea obținerea unei despăgubiri pentru concediere arbitrară, ea se referă la un drept cu caracter civil în sensul articolului 6 § 1.

Concluzie: Articolul 6 § 1 aplicabil (unanimitate).

c) Observație – Acordarea imunității unui stat într-o procedură civilă urmărește scopul legitim de a respecta dreptul internațional pentru a favoriza curtoazia și bunele relații între state prin respectarea suveranității altui stat. Întrebarea la care urma să se răspundă în speță era, dacă restricția litigioasă la dreptul de acces la justiție a reclamantei era proporțională scopului urmărit. Curtea relevă în această privință existența, atât în dreptul internațional, cât și în practica unui număr crescător de state, a tendinței de limitare a aplicării principiului imunității statelor. Astfel, articolul 11 din proiectul articolelor adoptate de Comisia de Drept Internațional în 1991 a exclus în principiu de la aplicarea regulii imunității, contractele de muncă încheiate între stat și personalul misiunilor sale diplomatice din străinătate. Această prevedere (care trebuia mai târziu să formeze baza unei prevederi analoage în Convenția Națiunilor Unite din 2004 privind imunitatea jurisdicțională a statelor și a bunurilor acestora) se aplica Lituaniei în temeiul dreptului internațional cutumiar. Deși respectivul articol 11 conținea un anumit număr de excepții, care permiteau menținerea imunității în anumite circumstanțe, niciuna dintre acestea nu era aplicabilă cazului reclamantei. În special, reclamanta nu îndeplinea funcții speciale reieșite din exercitarea puterii publice pentru că în calitatea sa de recepționistă, aceasta avea obligația, în esență, să înregistreze conversațiile internaționale, să dactilografieze texte, să expedieze și să recepționeze telecopii, să facă copii de documente, să furnizeze informații și să ajute la organizarea diferitor evenimente. Nici Curtea Supremă a Lituaniei și nici Guvernul pârât nu au demonstrat în ce (mod) funcțiile acesteia erau legate în mod obiectiv de interesele superioare ale Statului Polonez. Deși Curtea Supremă a conchis că funcțiile cu care era investită reclamanta, facilitau într-o oarecare măsură exercitarea de către Republica Polonia a funcțiilor sale de suveranitate, aceasta s-a bazat doar pe denumirea funcției reclamantei și pe faptul că Polonia a invocat imunitatea de jurisdicție, fără a obține nicio informație care să-i permită să stabilească incidența funcțiilor reale a dnei Cudak. Referitor la importanța pe care ar fi putut-o avea funcțiile în cauză pentru securitatea Statului Polonez –

criteriu reținut ulterior la articolul 11 § 2 lit. d) din Convenția din 2004 – Curtea consideră că simpla alegație că reclamanta ar fi putut avea acces la anumite documente sau să audă anumite conversații telefonice confidențiale în cadrul funcțiilor sale, nu este suficientă. La originea concedierii reclamantei și a procedurii ulterioare, erau acte de hărțuire sexuală care au fost stabilite de către Ombudsmanul lituanian pentru egalitatea de șanse. Or, asemenea acțiuni pot fi cu greu percepute ca o amenințare a intereselor de securitate a Poloniei. În cele din urmă, referitor la dificultățile pe care le-ar fi putut întâlni autoritățile lituaniene pentru a executa în privința Poloniei o eventuală hotărâre lituaniană favorabilă reclamantei, asemenea considerații nu sunt suficiente pentru a nu aplica în mod corect Convenția. Curtea concludă că, acceptând în speță excepția de imunitate a statelor și declarându-se incompetentă pentru a statua asupra cererii reclamantei, instanțele lituaniene au adus atingere însăși esenței dreptului de acces la instanță a reclamantei.

Concluzie: violare (unanimitate).

Articolul 41: 10 000 EUR pentru prejudiciul material și moral.

© **Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012**

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Această traducere a fost realizată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea, care, de altfel, nu își asumă răspunderea pentru calitatea acesteia. Traducerea poate fi descărcată din baza de date HUDOC a Curții Europene a Drepturilor Omului (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din oricare altă bază de date în care Curtea a făcut această traducere disponibilă. Poate fi reproducă în scop necomercial, cu condiția ca titlul cauzei să fie citat în întregime, împreună cu referirea la dreptul de autor menționat anterior la Fondul fiduciar pentru drepturile omului. Dacă intenționați să utilizați vreun fragment din această traducere în scop comercial, vă rugăm să contactați publishing@echr.coe.int.

© **Council of Europe/ European Court of Human Rights, 2012**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has share it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© **Conseil de l'Europe/ Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012**

Les langues officielles de la Cour Européenne des Droits de l'Homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>) où de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.